

## Information om gällande avelsbestämmelser för hund och katt

Som djurhälsopersonal kommer du ofta i kontakt med personer som använder sina hundar och katter i avel. Du kan därför hamna i situationer då du ombes guidas djurhållare i lämpligheten att använda specifika individer i avel eller stöter på djurhållare som avser eller har valt att avla på ett sätt som är i strid med avelsbestämmelserna. Jordbruksverket önskar därför uppmärksamma djurhälsopersonalen i länen om vad våra föreskrifter reglerar på detta område.

I 6 kap. 1, 3–5, 7–9 §§ Statens Jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter framgår avelsbestämmelserna.

Här framgår exempelvis att en honkatt inte får paras avsiktligt innan hon är minst 10 månader gammal och att en tik inte får paras tidigare än vid 18 månaders ålder. Det framgår även att det ska gå minst 12 månader före nästa valpning om tiken har fått två kullar inom 12 månader. En kortare vilotid mellan kullarna gäller under förutsättning att en veterinär bedömer att det är acceptabelt ur djurskyddssynpunkt att para tiken tidigare. En sådan bedömning bör inkludera tikens senaste kullstorlek, tikens kondition vid tidpunkt för parning och hur lång tid som har gått mellan löpen.

De grundläggande förutsättningarna som gäller för att få avla hundar och katter framgår också så som att föräldradjurens ska vara i god fysisk och psykisk kondition och ha lämpliga anatomiska, fysiologiska och beteendemässiga egenskaper. Därutöver framgår att föräldradjurens egenskaper inte får ha en negativ påverkan på föräldradjurens eller avkommornas hälsa och välfärd. Till detta finns också ett allmänt råd om att en djurhållare som önskar använda en tik som är sju år eller äldre i avel bör få tikens lämplighet bedömd av en veterinär först.

Utöver de grundläggande förutsättningarna som gäller för att få avla hundar och katter finns även förbud mot att avla under vissa förutsättningar. Här framgår att hundar och katter inte får användas i avel om någon av följande punkter är aktuella:

1. De har sjukdomar, letala anlag, defekter eller andra egenskaper som kan nedärvas och kan medföra lidande för deras avkommor, eller kan hindra avkommorna att bete sig naturligt.
2. De är eller är med stor sannolikhet bärare av recessivt anlag för sjukdom, letala anlag, defekter eller andra egenskaper som kan medföra lidande eller negativt påverka avkommornas naturliga beteende, såvida inte parning sker med individ som är konstaterat fri från motsvarande anlag.
3. Parningskombinationen utifrån tillgänglig information ökar risken för sjukdom eller funktionshinder hos avkomman. Med funktionshinder avses ett tillstånd som försvårar naturliga beteenden eller funktioner hos djur.

4. De uppvisar beteendestörningar i form av överdriven rädslereaktion eller aggressivt beteende i oprovocerade eller för djuret vardagliga situationer.
5. De saknar normalt utvecklade könsorgan samt saknar sådana kropps- och fortplantningsfunktioner som är normala för arten och som främjar ett naturligt beteende.
6. Parningskombinationen kan antas resultera i ökad risk för förlossningssvårigheter.

För de hundar och katter som bedömts lämpliga enligt kraven och förbuden ovan och som behöver genomgå kejsarsnitt finns vidare krav. Dessa anger att en tik eller honkatt som har förlösts med kejsarsnitt två gånger inte längre får användas i avel. Det framgår även att tiken eller honkatten inte får användas i avel om det redan vid det första kejsarsnittet upptäcks anatomiska defekter som gör det sannolikt att kejsarsnitt kommer att behöva utföras vid framtida dräktighet.

Utöver de specifika kraven för att få använda hundar och katter i avel regleras även när valpar och kattungar får separeras från modern eller en likvärdig ersättare för henne mer än tillfälligt. För valpar gäller att de ska ha uppnått 8 veckors ålder och för kattungar gäller att de ska ha uppnått 12 veckors ålder. Avvikelse från den angivna tiden kan godtas om valparna eller kattungarna helt har övergått till fast föda samt om deras hälsa och välfärd i övrigt är god. Bedömningen av om deras hälsa är god ska göras av en veterinär.

### **Anmälningssplikt**

Om du i din yrkesutövning har anledning att anta att ett djur inte hålls eller sköts i enlighet med djurskyddsbestämmelserna, ska du anmäla detta till länsstyrelsen i det län djuret är hemmahörande, om inte bristen är lindrig och rättas till omgående. Detta framgår av 8 kap. 18 § djurskyddslagen (2018:1192).

Det är alltså endast i de tillfällen som bristen är lindrig och rättas till omgående som anmälningssplikten inte gör sig gällande, i andra fall är du skyldig att göra en anmälan. Detta innebär alltså att du inte behöver kunna bevisa att hållandet eller skötseln är i strid med djurskyddsbestämmelserna, utan att det räcker med att du har anledning att anta detta. Det är länsstyrelsens uppdrag att göra en bedömning av den aktuella situationen.

---